

DANIEL

Introducion

Na anu 605 aK (antis di Kristu), Daniel ku si tris amigu e lebadu pa Babilonia ku purmeru grupu di katibus; e ngaña bon pusison na palasiu, ma e manti se fe na Deus, e nega adora idulus o kume karni di ronia. Deus da Daniel jiresa pa splika dus suñu di rei Nabukodonosor (kapitulus 2 ku 4). I rei propi ku skirbi kapitulu 4, i da si tustumuñu.

I parsi kuma, antis di tempu di rei Belsazar, Daniel pirdi si lugar suma ministru, o talvez i raforma. Dipus di Nabukodonosor, i tenba mas kuartu rei antis di Belsazar yentra na renansa. Daniel, ku fasiba ja manga di anu na Babilonia, i oja un vison di limarias (kap. 7) ku konfirma ki suñu ki splikaba rei Nabukodonosor na kapitulu 2, kuma utru nasons tenba ku lanta e toma puder. No ntindi gosi kuma i sedu Media ku Persia, Gresia ku Roma. Dipus di dus anu, Daniel oja utru vison (kapitulu 8). Anju Gabriel bin splikal (v 20-21) kuma Media ku Persia na ten forsa na mundu, ma un rei di Gresia na bin ngañal. Na ultimu noti di imperiu di Babilonia, dedus bin skirbi na paredi na kasa di rei. Daniel yentra, i splika ki palabras, i fala kuma medus ku persas na bin toma konta di renu. Asin ki kontisi ki di noti propi. Na kapitulu 6 no oja kuma ku Daniel ribantadu pa un pusison di puder na renu.

Daniel lei na libru di Jeremias kuma Deus na ribanta si pobu pa Judá ora ke kompleta 70 anu na Babilonia. I pega tesu na orason ku junjun; i staba inda di vida na purmeru anu di rei Siru, pa oja rasposta di orason (10.1; Esd 1.1).

Deus kontinua mostral visons aserka di imperiu gregu ku tenba ku bin, tambi aserka di tempu di kabantada.

Trenamentu di Daniel na Babilonia

1 ¹Na terseru anu di renansa di Jeoiakin, rei di Judá, Nabukodonosor, rei di Babilonia, bin pa Jerusalen, i tajal. ²SIÑOR ntrega Jeoiakin, rei di Judá, na si mon, ku un parti di kusas sagradu di kasa di Deus. I leba elis pa tera di Babilonia pa baloba di si deus, i pui elis na armazen di rikesa di si deus.

³Rei fala Aspenaz, sêf di si funcionarius di palasiu, pa i tisil utru fijus di Israel, di familia di rei ku di utru familias mas altu, ⁴jovens sin

difeitu na kurpu, bonitu, ben nsi-nadu, ku sibi ciu, lestu pa ntindi, ku sibi vivi na palasiu di rei. I falal tambi pa i nsina elis skirbi ku lei na lingua di Babilonia. ⁵Rei da ordi pa e dadu un sertu kiñon kada dia di mesmu kumida ku el i ta kumeba, ku di biñu ki ta bibiba. E tenba ku trenadu pa tris anu. Dipus e ten ku bai pursenta dianti di rei.

⁶Daniel, Ananias, Misael ku Azarias staba na metadi di kilis ku kujidu na fijus di Judá. ⁷Sêf di funcionarius pui elis utru nomis. I pui

1.1: 2 Kron 36.6-7 1.2: 2 Re 20.17-18 1.4: Sir 21.16-21
1.7: Kum 41.45; 2 Re 24.17

Daniel nomi di Beltesazar; i coma Ananias Sadrak; i coma Misael Mesak; Azarias, i comal Abednegu.

⁸Daniel pui na si sintidu pa ka i kontamina ku kumida di rei, nin ku ki biñu ki ta bibi. Asin i pidi êf di funksionarius lisensa pa ka i kontamina. ⁹Deus pui ki êf di funksionarius pa i mostra fabur ku bondadi pa Daniel, ¹⁰ma i falal: “N ten medu di Ñu Rei. I el ku da ordi aserka di bo kumida ku bibida. Kuma ki ten ku oja bo rostu mas magru di ki utru jovens di bo idadi? Rei puidi kortan kabesa pabia di bos.”

¹¹Daniel papia ku ki nkargadu ku êf di funksionarius puiba riba del, ku Ananias, Misael ku Azarias, i falal: ¹²“Ten pasensa, spurmentanu des dia, bu danu kusas di orta pa no kume, ku yagu pa bibi. ¹³Dipus bu ta jubi no kurpu, kuma ki na parsi, ku kurpu di ki jovens ku na kume kumida di rei. Konformi bu oja, asin ku bu na fasi ku bu servus.”

¹⁴Asin, i konkorda pa spurmenta elis des dia. ¹⁵Oca ku ki des dia pasa, e parsi mas minjor, tambi mas forti di ki tudu ki utru jovens ku ta kumeba kumida di rei. ¹⁶Asin, nkargadu maina da elis ki kumida di rei, ku biñu ke dibi di bibi, i ta da elis kusa di orta.

¹⁷Deus da ki kuartu joven kuñisimentu ku ntindimentu na tudu kultura, ku jiresa, ma i da Daniel kapasidadi di ntindi tudu tipu di vison ku suñu.

¹⁸Ki tris anu pasa; tempu ciga ku rei marka pa e lebadu si danti. Êf di funksionarius leba elis danti di Nabukodonosor. ¹⁹Rei papia ku elis tudu, ma na se metadi i ka oja utru joven suma Daniel, Ananias, Misael ku Azarias. Asin e yentra na tarbaju di rei. ²⁰Tudu asuntu ku rei punta elis ku ta iziži kuñisimentu ku ntindimentu, i ta oja elis des bias mas jiru di ki tudu diviñaduris ku jambakusis ku staba na tudu si renu. ²¹Daniel staba la te na purmeru anu di rei Siru di Persia.

Suñu di Nabukodonosor

2 ¹Na sugundu anu di si renansa, Nabukodonosor bin suña. I fika tarpajadu na sintidu, i ka puidi durmi mas. ²I manda coma diviñaduris, jambakusis, pauterus ku astrologus, pa e puidi konta rei ke ki suña. E bin pursenta danti di rei. ³Rei fala elis: “N teneba un suñu, ma N fika tarpajadu, N ka puidi ntindil.”

⁴Astrologus fala rei na lingua aramaiku: “Ñu Rei ta bibu pa sempri! Kontanu bu suñu, no ta splikau el.”

⁵Rei ruspundi astrologus, i fala elis: “Kil ku N suña i kaplin. Si bo ka kontan ke ku N suña, ku si splikason, bo na sapa-sapadu, bo kasas na bidantadu muntudu. ⁶Ma si bo kontan ke ku N suña, ku si splikason, N na da bos manga di rikesa ku garanti rispitu. Pruntu! Bo puidi kontan ke ku N suña, ku si splikason.”

⁷E ruspundi sugundu bias, e fala: “Ñu Rei ta kontanu si suñu; no na splikau el.”

1.8: Lei 32.38; Ez 4.13; Os 9.3 **1.9:** Kum 39.21; 1 Re 8.50
1.17: 1 Re 3.12; At 7.22 **1.17:** Kum 41.8-16
1.19: Kum 41.38-46 **1.21:** Kap 6.28; 10.1 **2.1:** Kap 4.5;
 Kum 40.5-6; 41.8 **2.5:** Kap 3.29; Esd 6.11

⁸Rei ruspundi i fala elis: “N sibi diritu kuma bo misti ngaña tempu, pabia bo oja kuma N toma ja disison. ⁹Asin, si bo ka kontan e suñu, ki un kastigu ku na sedu pa bos, pabia bo ruma entri bos pa ranja palabras di mintida ku nganu pa tisi ña danti, ku speransa di kuma situason pudi muda. Asin, bo kontan suñu, pa N pudi sibi kuma bo pudi splikan el.”

¹⁰Astrologus ruspundi e fala rei: “I ka ten ningin na mundu ku pudi ruspundi e purgunta ku rei na fasi! I ka ten nin un rei, nin si i ten puder suma ke, ku ta pidi un kusa suma es pa si diviñaduris, jambakusis o astrologus. ¹¹Kusa ku rei na pidi i kansadu dimas. Ningin ka pudi kontau ki kusa si i ka deusis ku ka ta mora na metadi di jinti.”

¹²Rei paña raiba tok i pirdi kontrolu, i da ordi pa mata tudu konsijaduris di Babilonia. ¹³Asin un ordi sai ku fala kuma tudu konsijaduris ten ku matadu. Jinti bai buska Daniel ku si kumpañeris pa e matadu.

¹⁴Oca ku Ariok, kapiton di guarda di rei, sai pa mata konsijaduris di Babilonia, Daniel papia ku el ku jitu ku jiresa, ¹⁵i puntal: “Ke ku manda rei da un ordi meduñu suma es?” Ariok splika Daniel asuntu. ¹⁶Daniel yentra, i pidi pa rei dal tempu pa i pudi splika suñu.

¹⁷Dipus Daniel bai pa kasa, i konta si kumpañeris, ku seduba Ananias, Misael ku Azarias, ke ku kontisi. ¹⁸I fala elis pa e pidi Deus di seu pa i ten pena delis, i

mostra ki sigridu, pa ka Daniel ku si kumpañeris bin matadu juntu ku konsijaduris di Babilonia.

¹⁹Di noti Daniel mostradu tudu ki sigridu na vison. I ngaba Deus di seu, ²⁰i fala:

“Pa nomi di Deus ngabadu pa sempri!

I el ku ten jiresa ku puder.

²¹I el ku ta kontrola mudansa di tempu ku oras,

i ta pui reis, i tira elis.

I ta da jiresa pa jirus ku kuñisimentu pa ntindidus.

²²El i ta mostra kusas fundu o sukundidu;

i sibi ke ku sta na sukuru; lus ta sta ku el.

²³Deus di ña papes, N ngabau, N falau obrigadu, pabia bu dan jiresa ku forsa, bu kontan ke ku no pidiau; bu fasinu sibi suñu di rei.”

²⁴Daniel bai papia ku Ariok, ku rei mandaba pa mata tudu konsijaduris di Babilonia; i yentra i falal: “Ka bu mata elis. Leban pa rei; N na splikal si suñu.”

²⁵Logu Ariok leba Daniel danti di rei, i fala rei: “N oja un omi na metadi di katibus di Judá ku na bin splika suñu di rei.”

²⁶Rei punta Daniel (ku teneba nomi di Beltesazar): “Bu pudi kontan ke ku N oja na suñu, bu splikan el?”

²⁷Daniel ruspundi rei, i falal: “I ka ten nin jiru, nin jambakus, nin

2.19: Num 12.6; Jo 33.15-16 **2.20:** Sal 113.2

2.21: Kap 4.17; Sal 75.6-7; Jer 27.5 **2.21:** Tia 1.5

2.22: Jo 12.22; Sal 25.14 **2.22:** Kap 5.11; Sal 139.11-12; Eb 4.13; Tia 1.17

diviñadur, nin pauteru, ku pu-di konta rei ki sigridu ki na punta del, ²⁸ma i ten un Deus na seu ku ta mostra sigridu. El i fasi rei Nabukodonosor pa i sibi ke ku na bin sedu na kabantada di tempu. Es i bu suñu ku vison ku bu oja na bu kabesa oca ku bu dita na kama. ²⁹Oca ku bu dita la, bu pensamentus bai pa kusas ku na bin bin. Kil ku ta mostra sigridus i fasiu sibi ke ku na bin sedu. ³⁰Ami N mostradu e sigridu; i ka pabia N jiru mas di ki tudu jinti, ma pa rei pudi sibi si splikason, i pudi ntindi pensamentus ku pasa na si kabesa.

³¹“Ñu Rei, oca ku bu na jubi, bu oja un statua garandi dimas, ku na lampraba bonitu. I staba sikidu bu dianti, meduñu pa jubi. ³²Kabesa di ki statua i seduba di uru finu, si pitu ku si brasus i di prata, si bariga ku si rabada i di kobri, ³³si pernas i di feru, si pes, un parti i di feru, utru parti i di lama. ³⁴Oca ku bu na jubi ki kusa, un pedra kortadu, sin ajuda di mon, i suta ki statua na pes di feru ku lama, i kebra elis tudu. ³⁵Ki feru, lama, kobri, prata ku uru e kebra-kebradu tudu juntu, e bida suma paja na kau di masa arus na tempu di kebur. Bentu lebal tok i ka ojadu nin un padas, ma pedra ku suta ki statua i bida montaña garandi, tok i inci tudu mundu.

³⁶“I es ku sedu bu suñu; gosi N na

splika rei si signifikadu. ³⁷Ñu Rei, abo bu sedu rei riba di tudu reis. Deus di seu dau renu, puder, forsa ku gloria, ³⁸i ntrega na bu mon tudu jinti ku limarias ku kacus na kualker kau ke sta nel, i dau puder pa manda riba delis; abo i ki kabesa di uru.

³⁹“Dipus di bo i na lanta utru renu ku ka na sedu garandi suma di bo. Dipus i na ten un terseru renu, di kobri, ku na bin manda na tudu mundu. ⁴⁰Dipus i na ten un kuartu renu ku na sedu forti suma feru, ku ta kebra-kebra i dana tudu. Suma ku feru ta kebra tudu kusa, asin ku ki renu na kebra-kebra ki utru renus. ⁴¹Suma ku bu oja pes ku dedus, un parti di lama suma kil ku ta kumpudu puti ku el, ku utru parti di feru, i na sedu un renu dividi-du. I na ten un sertu forsa di feru suma ku bu oja feru jagasidu ku lama. ⁴²Suma ku dedus di pe seduba un parti di feru, utru parti di lama, asin ku ki renu na ten si forsa, i na ten tambi si frakesa. ⁴³Suma ku bu oja feru jagasidu ku lama, reis na misti junta renus ku kasamenti, ma e ka na pudi liga ku ntrtru, suma ku feru ka ta jagasi ku lama.

⁴⁴“Na tempu di ki reis, Deus di seu na lantanda utru renu ku nunka ka na danadu. Ki renu ka na pasa pa utru pobu; i na kebra-kebra tudu utru renus, i kaba ku elis. Ki renu na firmantadu diritu pa sempri. ⁴⁵Es i signifikadu di ki pedra ku bu oja, kortadu na monti sin ajuda di mon, ku bin kebra-kebra feru, kobri, lama, prata ku uru.

2.28: Kum 40.8; Am 4.13 **2.28:** Kum 49.1

2.30: Kum 41.16; At 3.12 **2.34:** Kap 8.25; 2 Kor 5.1;

Eb 9.24 **2.35:** Os 13.3 **2.37:** Esd 7.12

2.38: Kap 4.21-22; Jer 27.6-7 **2.39:** Kap 5.28,31

2.40: Kap 7.7,23 **2.44:** Kap 4.34; 6.26; 7.14,27; Mik 4.7;

Luk 1.32-33 **2.44:** Sal 2.9

“Deus garandi i fasi rei sibi ke ku na bin sedu dipus. Suñu i sertu; si splikason ka na maina.”

⁴⁶Rei Nabukodonosor mpina ku rostu na con, i adora Daniel, i da ordi pa e fasil oferta di kumida ku purfumus bonitu. ⁴⁷Rei fala Daniel: “Na bardadi bo Deus i Deus riba di utru deusis, i SIÑOR riba di reis, mostradur di sigridus, pabia bu pu-di mostra e sigridu.”

⁴⁸Dipus rei da Daniel un pusison altu, i dal manga di pursenti, i pul suma gubernadur di tudu pruvinsia di Babilonia, i pul riba di tudu konsijaduris di Babilonia. ⁴⁹Daniel pidi rei; rei pui Sadrak, Mesak ku Abednegu pa e sedu administraduris di pruvinsia di Babilonia, ma Daniel sempri i ta tarbajaba na palasiu.

Statua di uru

3 ¹Rei Nabukodonosor kumpu un statua di uru di 27 metru di altura ku kuas 3 metru di largura, i lantandal na kau rasu di Dura, na pruvinsia di Babilonia. ²I manda junta administraduris di pruvinsia, ku sêfis, presidentis, juisis, tisorerus, konsijaduris, fungsionarius, ku tudu gubernaduris di pruvinsia, pa e bin mati dedikason di statua ku rei Nabukodonosor lantanda. ³Asin administraduris, sêfis, presidentis, juisis, tisorerus, konsijaduris, fungsionarius, ku tudu gubernaduris di pruvinsia, e junta pa mati dedikason di statua ku rei Nabukodonosor lantandaba. E fika sikidu dianti di ki statua.

⁴Anunsiadur di rekadu di rei papia ku fála altu, i fala: “Abos rasas, nasons ku jinti di tudu lingua, es i ordi pa bos. ⁵Ora ku bo obi toku di korneta, flauta, arpa, viola, salteriu, gaita ku tudu tipu di musika, bo na mborka na con, bo adora statua di uru ku rei Nabukodonosor lantanda. ⁶Kualker algin ku ka mborka pa adoral, na ki ora i na botadu dentru di furnu ku na yardi.”

⁷Asin, tudu pobu, nason ku jinti di tudu linguas e kaba obi toku di korneta, flauta, arpa, viola, salteriu ku tudu tipu di musika, e mborka, e adora statua di uru ku rei Nabukodonosor lantandaba.

⁸Na ki ora utru omis di Babilonia ciga, e akusa judeus, ⁹e fala rei Nabukodonosor: “Ñu Rei ta bibu pa sempri! ¹⁰Abo bu da ordi pa tudu omis ku obi toku di korneta, flauta, arpa, viola, salteriu, gaita ku tudu tipu di musika, pa e mborka e adora ki statua di uru. ¹¹Kualker algin ku ka mborka pa adoral i na botadu dentru di furnu ku na yardi. ¹²I ten utru omis judeu ku bu pui riba di administrason di pruvinsia di Babilonia, ku sedu Sadrak, Mesak ku Abednegu. Ki omis e ka mporta ku bo. E ka ta sirbi bu deusis, nin e ka adora statua di uru ku bu lantanda.”

¹³Nabukodonosor paña raiba dimas, i manda coma Sadrak, Mesak ku Abednegu. E tisi elis si dianti. ¹⁴Nabukodonosor punta elis: “Sadrak, Mesak ku Abednegu, nta i

2.46: At 10.25; 14.13; 28.6 2.48: Kap 5.11

2.49: Kap 3.12 3.1: 1 Re 12.28 3.4: Kap 4.1; 6.25;

Apok 5.9; 7.9 3.6: Apok 13.15

bardadi ku bo ka ta sirbi ña deusis, nin bo ka ta adora statua di uru ku N lantanda? ¹⁵Gosi, ora ku bo obi toku di korneta, flauta, viola, arpa, salteriu, gaita ku tudu tipu di musika, si bo sta pruntu pa mborka pa adora ki statua ku N kumpu, i ta sedu bon, ma si bo ka adoral, na ki mesmu ora bo na botadu dentru di furnu ku na yardi. Kal deus gora ku na pudi libra bos na ña mon?”

¹⁶Sadrak, Mesak ku Abednegu fala rei Nabukodonosor: “Ñu Rei, no ka misti difindi no kabesa ne asuntu. ¹⁷No Deus ku no ta sirbi, i el ku pudi libranu. I na bin libranu di furnu ku na yardi, ku di bu mon tambi, ¹⁸ma nin si i ka libranu, Ñu Rei pudi sibi kuma no ka na sirbi bu deusis, nin no ka na adora ki statua di uru ku bu lantanda.”

¹⁹Nabukodonosor paña raiba forti tok si rostu bida utru manera kontra Sadrak, Mesak ku Abednegu. I da ordi pa e kenta furnu seti bias mas di ki kil ke kustuma ta fasisa. ²⁰I manda ki omis mas forti ku staba na si tropas pa e mara Sadrak, Mesak ku Abednegu, e bota elis na furnu ku na yardi. ²¹Asin ki tris omi maradu, ku se kamisas, kalsas, sâpeus ku utru ropa, e botadu na furnu ku na yardi. ²²Suma ku rei turmenta pa da ordi, furnu kinti ba dimas, tok sâma di fugu sai, i mata ki omis ku lambu Sadrak, Mesak ku Abednegu pa bota elis na furnu. ²³Asin ki tris omi,

maradu, e kai dentru di furnu ku na yardi.

²⁴Di repenti rei Nabukodonosor panta, i lanta kinti-kinti, i punta si kapitons: “Nta i ka tris omi ku no mara, no bota dentru di fugu?” E ruspundi, e falal: “I bardadi, Ñu Rei.”

²⁵I ruspundi, i fala elis: “Ma ami N na oja kuartru omi, dismancadu, ku na yanda e na pasia dentru di fugu; nada di mal ka fasi elis. Kil ku fasi elis kuartru i parsi fiju di un deus.”

²⁶Nabukodonosor ciga pertu di boka di furnu ku na yardi, i coma, i fala: “Sadrak, Mesak ku Abednegu, servus di Deus ku sta riba di tudu, bo sai, bo bin!” Asin Sadrak, Mesak ku Abednegu e sai dentru di fugu. ²⁷Administraduris di pruvinsia ku sêfis ku presidentis ku kapitons di rei e junta na se roda pa jubi elis diritu; e oja kuma fugu ka tenba puder riba di se kurpus. Nin un kabelu di se kabesa ka kema, nin se kamisas ka muda kor, ku fadi pa ceru di fugu pasa riba delis.

²⁸Nabukodonosor fala: “I bon pa no ngaba Deus di Sadrak, Mesak ku Abednegu, ku manda si anju, i libra si servus ku fiansaba nel. E nega obdisi ordi di rei; e mas misti ntrega se kurpu te pa e sirbi o e adora utru deus ku ka sedu se Deus. ²⁹Asin N na fasi un lei ku na fala kuma, algin di kualker pobu, nason o lingua ku koba Deus di Sadrak, Mesak ku Abednegu, i na sapa-sapadu, si kasa na fasidu muntudu, pabia i ka ten utru deus ku pudi libra suma es.”

3.15: 2 Re 18.35 3.25: Is 43.2 3.27: Eb 11.34

3.28: Kap 6.22-23; Sal 34.7-8; Jer 17.7

3.29: Kap 6.26-27

³⁰Asin rei subinti Sadrak, Mesak ku Abednegu pa pusison mas garandi na pruvinsia di Babilonia.

Nabukodonosor suña ku arvuri garandi

4 ¹Ami, rei Nabukodonosor, N na skirbi pa tudu rasas, nasons ku linguas ku sta na tudu mundu: N dija bos pas! ²N kontenti pa konta bos di milagris ku maravilyas ku Deus ku sta riba di tudu i fasi pa mi.

³ Si milagris sedu garandi dimas;
si maravilyas mostra si puder!
Si renu i renu ku ka ta kaba;
i na domina di un manjuandadi pa utru pa sempri.

⁴Ami, Nabukodonosor, N staba ketu na ña palasiu; tudu kusa na kurinba diritu. ⁵N bin tene un suñu ku pantandan; oca N staba na ña kama, pensamentus di ña kabesa ku kusas ku N oja na vison e fasin N fika tarpajadu. ⁶Asin N da ordi pa tudu konsijaduris di Babilonia tisidu ña dianti, pa e splikan signifikadu di ki suñu. ⁷Oca ku diviñaduris, jambakusis, astrologus ku pauterus e yentra, N konta elis ki suñu, ma e ka pudi splikan si signifikadu. ⁸Pa ultimu, Daniel yentra nunde mi, ku tene nomi di Beltesazar, konformi nomi di ña deus, ku tene spiritu di deusis santu. N kontal ña suñu, N falal:

⁹“Beltesazar, şef di diviñaduris, N sibi kuma spiritu di deusis santu sta na bo. I ka ten sigridu kansadu pa bo. Pera N kontau kusas ku N oja na

suñu; bu ta splikan el. ¹⁰Es i kusas ku N oja oca ku N dita na ña kama. N na jubiba, N oja un arvuri na sentru di mundu, altu dimas. ¹¹I kirsi, i bida mas forti, tok si altura ciga na seu. Jinti na tudu parti di mundu pudiba ojal. ¹²Si fojas seduba bonitu, si fruta ciu dimas tok i ta ciga pa tudu jinti kume. Limarias di matu ta diskansa bas di si sombra; kacus ta kumpu niñus na si ramus. Tudu jinti ku limarias ta kumeba si fruta.

¹³“N na jubiba ki visons na ña kabesa, ocan inda na kama, N oja un anju santu ku sai na seu, i ria, ¹⁴i papia risu, i fala: ‘Bo bati arvuri, bo korta si ramus, bo tira si fojas, bo pajiga si fruta, bo serka ki limarias bas del, ku kacus na si ramus, ¹⁵ma bo disa restu di tronku ku si rais na con, maradu ku korentis di feru ku kobri, na metadi di paja di matu. Ki algin ten ku mojadu na serenu di seu; i ten ku vivi juntu ku limarias na metadi di paja. ¹⁶Si pensamentu ten ku mudadu, pa i ka sedu mas pensamentu di omi, ma pa i sedu pensamentu di limaria, tok seti tempu^a pasa riba del.

¹⁷“‘I anjus ku na anunsia e disison; santus ku na da e ordi, pa jinti bibu e pudi sibi kuma Deus ku sta riba di tudu i ta manda riba di renus di mundu, i ta da elis pa kin ki misti, nin ki omi mas umildi di tudu ki pui riba delis.’

4.1: Kap 3.4 4.3: Kap 3.26 4.3: V 34; Kap 2.44; 6.26
4.8: Kap 1.7 4.9: Kap 2.48; 5.11 4.10: Ez 31.3
4.12: Ez 17.23; 31.6 ^a 4.16 Tempu pudi signifika di cuba o di seku, o i pudi signifika anu.
4.17: Kap 2.21; 5.21

¹⁸“Es i kusa ku ami, rei Nabukodonosor, N oja na ña suñu. Abo, Beltesazar, bu pudi splikan si signifikadu. Tudu konsijaduris na ña renu e ka pudi splikan el, ma abo bu pudi, pabia spiritu di deusis santu sta na bo.”

Daniel splika suñu

¹⁹Pensamentus di Daniel kansal ciu, tok i ka pudi papia kuas un ora. Rei falal: “Beltesazar, ka bu disa ki suñu nin si splikason pa i pantandau.”

Beltesazar ruspundi i fala: “Ñu Rei, i ta bon ba si suñu staba kontra kilis ku sta kontra bo, pa si splikason seduba pa bu inimigus! ²⁰Ki arvuri ku bu oja, ku kirsi, i bida forti tok si altura ciga na seu, ku jinti di tudu parti di mundu pudi oja, ²¹ku tene fojas bonitu ku manga di fruta ku ta da pa tudu jinti kume, ku ta da sombra pa limarias mora bas del, ku tene ramus nunde ku kacus ta pui se niñu, ²²ki arvuri, Ñu Rei, i abo. Bu kirsi, bu bida forti, bu garandesa kirsi tok i ciga na seu; bu ta manda te na kabantada di mundu.

²³“Ñu Rei, bu oja un anju santu ku sai na seu, i ria, i fala: ‘Bo korta ki arvuri, bo danal, ma bo disa restu di si tronku ku si rais na con, maradu ku korentis di feru ku kobri, na metadi di paja di matu. Ki algin ten ku mojadu na serenu di seu, i ten ku vivi juntu ku limarias di matu, tok seti tempu pasa riba del.’

²⁴“Ñu Rei, es i signifikadu; e disison di Deus ku sta riba di tudu i tomadu kontra Ñu Rei. ²⁵Bu na serkadu na metadi di jinti, bu na mora juntu ku limarias na matu, bu na kume paja suma baka; serenu di seu na kai riba di bo. Seti tempu na pasa riba di bo tok bu rikuñisi kuma Deus ku sta riba di tudu i ta manda riba di renus di mundu, i ta dal pa kin ki misti. ²⁶Ki ordi ku dadu pa disa restu di tronku ku rais di arvuri i mostra kuma bu renu na tornadu pa bo, ora ku bu ntindi kuma kil ku sta na seu, el ku na manda. ²⁷Asin, Ñu Rei, seta ña konsiju, bu disa bu pekadu, bu fasi kil ki diritu; bu disa ki kusas mau ku bu ta fasi, bu mostra bondadi pa koitadis. Talves bu pas ta kontinua.”

Kumprimentu di suñu

²⁸Tudu e kusas bin riba di rei Nabukodonosor. ²⁹Dozi mis pasa. Un dia, oca ku rei na pasiaba riba di si palasiu na Babilonia, ³⁰i fala: “Jubi e garandi Babilonia! I ami ku kumpul suma residencia pa rei, ku ña forsa ku puder, pa mostra gloria di ña garandesa.”

³¹Oca ki na papia inda, i sai un vos di seu ku fala: “Rei Nabukodonosor, e palabra i pa bo. Renu sai ja na bu mon. ³²Bu na serkadu na metadi di jinti, bu na mora juntu ku limarias di matu, bu na kume paja suma baka. Seti tempu na pasa riba di bo, tok bu ntindi kuma, i Deus ku sta riba di tudu ku ta manda riba di renus di mundu, i ta da elis pa kin ki misti.”

4.18: Kap 5.8,15-16; Kum 41.8,15 4.19: 2 Sam 18.32
4.22: Kap 2.38; Jer 27.6-7 4.23: Kap 5.21 4.27: Is 55.7
4.27: 1 Re 21.29 4.30: Kap 5.20; Dit 16.18

³³Na ki mesmu ora, palabra ku faladu aserka di Nabukodonosor bin sedu. I serkadu na metadi di jinti, i pasa ta kume paja suma baka; serenu ta mojal kurpu, tok si kabelu kirsi suma penas di agia, si uñas suma di kacus.

³⁴Oca ki tempu pasa, ami, Nabukodonosor, N yalsa uju pa seu; ña juisu torna pa mi. N fala ben di Deus ku sta riba di tudu, N ngabal, N da gloria pa kil ku na vivi pa sempri.

I na domina pa sempri;
si renu na sedu di un
manjuandadi pa utru, pa
sempri.

³⁵Tudu moraduris di mundu
ojadu suma nada si dianti.
I ta fasi konformi ki misti ku
puderis di seu,
ku moraduris di tera.
I ka ten kin ku pudi paral si
mon,
ku fadi pa puntal: “Ke ku bu
na fasi?”

³⁶Na ki ora ña juisu torna diritu. Ña rispitu ku garandesa ku gloria di ña renu tornadu pa mi. Ña konsijaduris ku garandis e buskan; ña renu firmantadu mas, tok N ten mas rispitu di ki kil ku N tenba.

³⁷Gosi ja, ami, Nabukodonosor, N ngaba Rei di seu, N garandisil, N dal gloria, pabia tudu ki fasi i diritu; si kamiñus i justu. I pudi baña kilis ku ta yanda na orgulyu.

Festa di Belsazar

5 ¹Rei Belsazar fasi un garandi festa pa mil di si fidalgus, i bibi biñu juntu ku elis. ²Oca ki purba

biñu, ki kopus di uru ku di prata ku si pape Nabukodonosor tiraba na kasa di Deus na Jerusalem, Belsazar manda tisi elis pa i pudi bibi nelis, ku si fidalgus, si minjeris ku si kumadris. ³Asin e tisi ki kopus di uru ku tiradu na kau sagraadu di kasa di Deus na Jerusalem. Rei ku si fidalgus, si minjeris ku si kumadris, e bibi nelis. ⁴Oca ke bibi biñu, e ngaba deusis di uru, prata, kobri, feru, madera ku pedra.

⁵Na ki ora i sai dedus di mon di omi ku na skirbiba na paredi kaiadu di palasiu di rei, lungu di kanderu. Rei oja ki parti di mon ku na skirbiba. ⁶Si rostu bida brankasenti pabia di medu ki sinti; si rabada bida moli tok si jujus na maja ñutru. ⁷I grita pa jinti tisi jambakusis, astrologus ku pauterus. Oca ku ki konsijaduris di Babilonia yentra, rei fala elis: “Kualker algin ku lei e skritura, i kontan si signifikadu, i na bistidu ropa purpura, i na pudu fiu di uru na garganti, i na sedu terseru omi di puder na renu.”

⁸Kada un di ki konsijaduris di rei ciga, ma nin un son ka pudi lei ki skritura, ku fadi pa splika rei si signifikadu. ⁹Rei Belsazar sinti mas medu; kor di si rostu muda. Si fidalgus panta dimas!

¹⁰Raiña-mame obi baruju, manera ku rei ku si garandis na papia,

4.33: At 12.23 **4.34:** Sal 10.16; Jer 10.10; Luk 1.33

4.35: Sal 39.5; Is 40.15,17 **4.35:** Sal 115.3 **4.35:** Jo 9.12; Rom 9.19-20 **4.36:** Jo 42.12; Dit 22.4 **4.37:** Lei 32.4; Apok 15.3; 16.7 **5.1:** Est 1.3 **5.2:** Kap 1.2; Jer 52.19 **5.4:** Apok 9.20 **5.7:** Kap 2.2; 4.6; Is 47.13 **5.8:** Kap 2.27; 4.7

i yentra na kasa di festa, i fala: “Ñu Rei ta bibu pa sempri! I ka pirsis pa bu panta, nin pa kor di bu rostu muda. ¹¹I ten un omi na bu renu ku tene spiritu di deusis santu. Oca ku bu pape seduba rei, ki omi i mostra lus di jiresa ku kuñisimentu, suma kuñisimentu di deusis. Bu pape, rei Nabukodonosor, i pul šef riba di di-
viñaduris, jambakusis, astrologus ku pauterus. ¹²Ki omi, ku sedu Daniel, ku rei coma Beltesazar, i ojadu ku spiritu alertu, ku kuñisimentu ku ntindimentu; i pudi splika signifikadu di suñus, tambi kusa ku kansadu ntindi; i ta rezolvi tambi purblemas. Coma Daniel, i na splikau signifikadu de skritura.”

¹³Asin Daniel lebadu dianti di rei. Rei puntal: “Abo i ki Daniel, un di kati-
bus ku ña pape tisi di Judá? ¹⁴N obi aserka di bo kuma spiritu di deusis sta na bo, kuma bu tene lus ku ntindimentu ku garandi jiresa. ¹⁵E kaba di tisi konsijaduris ku jambakusis ña dianti pa e lei e skritura, e splikan signifikadu, ma e ka pudiba splika sintidu de palabras, ¹⁶ma N obi kuma abo bu pudi da signifikadus, tambi bu pudi rezolvi purblemas kansadu. Agora, si bu pudi lei e skritura, bu kontan si signifikadu, bu na bistidu ropa purpura, bu na pudu fiu di uru na garganti, bu na sedu terseru omi di puder na ña renu.”

¹⁷Daniel ruspundi i fala rei: “Bu pudi fika ku bu pursentis, o bu da

elis pa utru algin, ma N na lei e skritura pa rei, N na splikau si signifikadu. ¹⁸Ñu Rei, Deus ku sta riba di tudu i da bu pape Nabukodonosor un renu, ku garandesa, gloria ku rikesa. ¹⁹Pabia di garandesa ku Deus dal, tudu pobu ku nason ku jinti di tudu lingua e sinti medu del tok e ta panta. I ta mata kin ki misti mata, i ta guarda algin ku vida si i misti; i ta pui algin na lugar altu si i misti; i ta baša algin si i misti. ²⁰Oca ki bin na yalsa si kabesa, si korson bida duru ku orgulyu, i batidu na si tronu di renu, si gloria tiradu nel. ²¹I serkadu na metadi di jinti, si pensamentu bida suma di limaria; i moraba juntu ku burus di montis; i ta kume paja suma baka; serenu di seu ta mojalba, tok i bin ntindi kuma, i Deus ku sta riba di tudu ku ta manda riba di rebus di mundu, i ta pui riba delis kin ki misti.

²²“Ma abo, si fiju Belsazar, bu ka baša bu kabesa, kontudu bu sibi-
ba tudu e kusas. ²³Bu lanta kontra SIÑOR di seu, bu manda tisi kopus di si kasa; abo ku bu fidalgus, bu minjeris ku kumadris, bo bibi biñu nelis. Fora di kila, bo ngaba deusis di prata, uru, kobri, feru, madera ku pedra, ku ka ta oja, nin e ka ta obi, nin e ka ta ntindi, ma bu ka da gloria pa Deus ku tene bu vida ku tudu bu kamiñus na si mon. ²⁴Asin, i el ku manda ki mon ku skirbi e palabras.

²⁵“Es i ki palabra ku skirbidu: MENE, MENE, TEKEL, U-FARSIN.

²⁶“Es i si signifikadu: MENE: ^a — Deus fasi konta di dias di bu renu, i

5.11: Kap 4.9 5.12: Kap 1.7 5.12: Kap 6.3

5.19: Kap 2.37-38; Jer 27.7 5.20: Kap 4.30

5.22: 2 Kron 33.23; 36.12 ^a 5.26 Mene signifika

kontadu, o mina, ku sedu diñeru. 5.26: Jer 25.12

kaba ku el. ²⁷TEKEL: *b* — Bu pesadu na balansu, ma bu da falta. ²⁸PERES: *c* — Bu renu i rapatidu, i dadu pa medus ku persas.”

²⁹Belsazar da ordi pa e bisti Daniel ropa purpura, pa e pul fiu di uru na si garganti, tambu pa e da anunsiu di kuma i na sedu terseru omi di puder na renu.

³⁰Ki di noti Belsazar, rei di Babilonia, matadu. ³¹Dariu di Media, ku teneba sesenta i dus anu, i toma konta di renu.

Daniel na koba di lions

6 ¹Dariu oja kuma i dibi di pui sentu i vinti presidenti pa e sta riba di tudu si renu. ²Riba delis i pui tris ministru ku ki presidentis tenba di da konta pa elis, pa ka rei sufri nin un danu. Daniel seduba un di ki tris ministru. ³I mostra kuma i pudi tarbaja minjor di ki utru ministrus ku presidentis, pabia i seduba omi jiru dimas. Rei na pensaba pul riba di tudu renu. ⁴Ki ministrus ku presidentis fika e na buska roson pa pudi keša di Daniel na parti di si tarbaju na renu, ma e ka oja kulpa nel, pabia Daniel seduba di fiansa. E ka oja nin kurupson nin falia nel. ⁵E fala njutru: “Nunka no ka na oja roson pa keša de algin, si no ka buskal na ladu di lei di si Deus.”

⁶Asin ki ministrus ku presidentis bai juntu pa rei, e falal: “Ñu Rei Dariu ta bibu pa sempri! ⁷Tudu ministrus di renu, ku šefis, presidentis, kapitons ku gubernaduris, e ruma entri elis kuma, rei dibi di

da ordi ku ten ku obdisidu, ku fala kuma, na prazu di trinta dia, algin ku fasi pididu pa kualker deus o omi, ku ka sedu pa Ñu Rei, i na botadu na koba di lions. ⁸Agora, Ñu Rei pudi konfirma e lei, Nu sinal, pa ka i mudadu, suma ku lei di medus ku persas ka ta pudi mainadu.” ⁹Asin rei Dariu sina ki lei.

¹⁰Oca ku Daniel bin sibi kuma ki lei sinadu, i yentra na si kasa, nunde ki tenba un kuartu ku janelas abertu na ladu di Jerusalem. Tris bias na un dia i ta finkaba juju i ora, i fala si Deus obrigadu, suma ki kustumaba ta fasi. ¹¹Ki omis bai juntu, e oja Daniel na ora, i na pidi danti di si Deus. ¹²E bai pa rei, e puntal: “Nta Ñu ka sina ki lei ku fala kuma, na prazu di trinta dia, algin ku fasi pididu pa kualker deus o omi, ku ka sedu pa Ñu Rei, i na botadu na koba di lions?”

Rei ruspundi i fala elis: “Ki lei i sertu, konformi lei di medus ku persas ku ka pudi maina.”

¹³E ruspundi e fala rei: “Daniel, un di ki katibus ku tisidu di Judá, i ka ta mporta ku Ñu Rei, nin ku ki lei ku Ñu sina. I ta fasi si orason tris bias na un dia.”

¹⁴Oca ku rei obi e kusa, i fika ku kasabi garandi, i fasi tudu ki pudi pensa nel pa tenta libra Daniel, tok sol noti.

b 5.27 *Tekel* signifika pesadu, o siklu, ku sedu pesu pa balansu. 5.27: Jo 31.6 *c* 5.28 *Peres* i singular di palabra Farsin. I pudi signifika rapatidu, o Persia.

5.28: Kap 6.28 5.30: Jer 51.31,39,57 5.31: Kap 9.1

6.1: Est 1.1 6.3: Kap 5.12 6.4: Fil 2.15; 1 Ped 2.12

6.8: Est 1.19 6.10: 1 Re 8.44,48; Jona 2.4; Mat 10.32

6.10: Sal 55.17; 1 Tes 5.17-18 6.12: Kap 3.8

6.13: Kap 3.12 6.14: Mar 6.26

¹⁵Ki omis junta mas, e bai pa rei, e falal: “Ñu Rei sibi kuma, konformi lei di medus ku persas, nin un ordi o lei ku rei sina ka pudi mainadu.”

¹⁶Asin rei da ordi pa tisi Daniel; e botal na koba di lions. Rei fala Daniel: “Bu Deus ku bu ta sirbi sempri, i na librau.”

¹⁷Un pedra tisedu, i pudu na boka di koba. Rei karimbal ku si anel, ku anel di si fidalgus, pa ka situason di Daniel mudadu. ¹⁸Rei bai pa si palasiu, i pasa noti sin kume; i ka disa pa e tisi nin un instrumentu di musika si dianti. I ka pudi durmi ki di noti.

¹⁹I lanta parmaña sedu, i bai kinti-kinti pa koba di lions. ²⁰Oca ki ciga pertu di koba, i coma Daniel ku vos tristi, i falal: “Daniel, servu di Deus bibu! Nta bu Deus ku bu ta sirbi sempri, i seduba kapas di librau di lions?”

²¹Daniel kudi i fala rei: “Ñu Rei ta bibu pa sempri! ²²Ña Deus manda si anju ku fica boka di lions pa e ka molostan, pabia N ojadu sin kulpa si dianti. Tambi N ka fasi mal kontra Ñu Rei.”

²³Rei fika kontenti dimas, i manda tira Daniel na koba. Asin Daniel tiradu na koba; nin un molostu ka ojadu na si kurpu, pabia i fiansa na si Deus.

²⁴Rei da ordi; e tisi ki omis ku keşaba di Daniel, e bota elis na

koba di lions, elis ku se fijus ku se minjeris. E ka cigaba inda na fundu di koba, lions rabata elis, e kebra-kebra se os.

²⁵Rei Dariu skirbi pa tudu rasas, nasons, ku jinti di tudu linguas ku mora na tudu mundu, i fala: “N dija bos pas! ²⁶N na da ordi pa jinti na tudu parti di ña renu pa e medi, e rispita Deus di Daniel.

“El i Deus bibu,
ku na kontinua pa sempri.
Si renu ka pudi kabadu ku el;
si puder di manda ka ten
kabantada.

²⁷El i ta libra, i ta salba;
i ta fasi milagris ku
maravilyas
na seu ku tera.
I libra Daniel di puder di
lions.”

²⁸Tudu kusa kuri diritu ku Daniel na renu di Dariu, ku di Siru di Persia.

Suñu aserka di kuartu limaria

7¹Na purmeru anu ku Belsazar seduba rei di Babilonia, oca ku Daniel dita na si kama, i suña, i oja visons na si kabesa. I skirbi relatoriu di kusas ki oja. ²Asin ki skirbi: Na ña vison di noti N na jubiba, N oja manera ku kuartu bentu di seu na bulbuli mar garandi. ³Kuartu limaria garandi, diferenti ku ñutru, e lanta na mar.

⁴Purmeru seduba suma lion, ma i teneba asas di agia. Oca ku N na jubiba, si asas rinkadu, i lantanda na con, i firmantadu ku dus pe suma omi, i dadu korson di omi.

6.17: Mis 3.53; Mat 27.66 6.18: Est 6.1

6.20: Kum 18.14; Jer 32.17; Zak 8.6; Mat 19.26

6.22: Kap 3.28; Eb 11.33 6.24: Lei 19.19

6.24: Lei 24.16; 2 Re 14.6; Est 9.7-10 6.25: Kap 4.1

6.26: Kap 3.29 6.26: Kap 2.44 6.27: Kap 4.3

6.28: Kap 1.21; 10.1; Esd 1.1-2 7.1: Kap 5.1

7.2: Kap 2.28; Num 12.6 7.4: Lei 28.49; Jer 4.7,13

⁵Oca ku N na jubiba inda, N oja ña danti sugundu limaria ku parsi ku ursu. I lanta di un ladu; na si boka i tene tris kostela na si dintis. I faladu: “Lanta, bu kume karni ciu.”

⁶Dipus di kila, N kontinua na jubi, N oja utru limaria ku parsi ku leopardu, ku teneba kuaru asa di kacu na si kostas. E limaria teneba kuaru kabesa; i dadu puder pa manda.

⁷Dipus di kila, N kontinua na jubi na ki visons di noti; N oja kuartu limaria meduñu, ku ta pui algin panta, forti dimas. I teneba dintis garandi di feru, i ta kebra-kebraba kil ki paña, i ta ngulil, i ta masa ku pe kil ku sopra. I seduba diferenti di tudu limarias ku bin purmeru. I teneba des cifri. ⁸Oca ku N na jubiba pa ki cifris, la na se metadi i sai utru cifri pikininu; tris di ki purmeru cifris e rinkadu danti di ki nobu. Kila teneba ujus suma uju di omi, ku un boka ku ta papia pa ngaba si kabesa.

⁹Oca ku N kontinua jubi,
tronus pudu na se lugar.
Kil ku staba sempri bibu ciga,
i sinta.
Si ropa seduba branku fandan;
kabelu di si kabesa i suma
algadon.
Si tronu seduba șamas di
fugu,
i teneba rodas di fugu ku na
yardi.

¹⁰Un riu di fugu sai si danti,
i na kuri.
Milyaris di milyaris na sirbil;
milyons di milyons firma si
danti.

Jinti na tribunal sinta;
librus yabridu.

¹¹N kontinua na jubi, pabia di palabras di garandi orgulyu ku ki cifri na papiaba; N kontinua inda na jubi tok ki limaria matadu, si kurpu danadu, i botadu na ki fugu pa i kemadu. ¹²Ki utru limarias tiradu se puder, ma e disadu ku vida pa un sertu tempu.

¹³Na ña visons di noti, N fika N na jubi, N oja un algin suma fiju di omi ku na bin na nuvens di seu. I bai pa kil ku staba sempri bibu, i pursentadu si danti. ¹⁴I dadu puder pa manda, ku gloria, ku renu, pa tudu rasas ku nasons ku jinti di tudu linguas pudi adoral. Si puder pa manda i pa sempri, i ka na pasa. Si renu i uniku ku ka na kabadu ku el.

Splikason di suñu

¹⁵Ami, Daniel, ña spiritu fika tarpajadu dentru di mi; visons ku pasa na ña kabesa e pantandan. ¹⁶N bai pa un di kilis ku firmaba la, N pidil pa i splikan bardadi aserka di ki kusas tudu. El i splikan signifikadu di ki kusas. ¹⁷I falan: “Ki kuaru limaria garandi e sedu kuaru renu ku na bin lanta na mundu, ¹⁸ma jinti ku sedu di ki Deus ku stari di tudu e na risibi renu ku ka ta kaba, e na tenel pa tudu sempri.”

7.5: Kap 2.39 7.6: Kap 8.8,22 7.7: Kap 2.40-41; Apok 13.1 7.8: Kap 8.9 7.8: Apok 13.5 7.9: Apok 20.4 7.9: Apok 1.14 7.9: Ez 1.15-16 7.10: Is 66.15 7.10: 1 Re 22.19; Eb 12.22; Jud 14; Apok 5.11 7.10: Apok 20.4,12 7.11: Apok 19.20 7.13: Ez 1.26; Mat 16.27; 26.64; Apok 1.7,13; 14.14 7.14: Mat 11.27; 28.18 7.14: Kap 2.44 7.18: Apok 1.6; 2.26-27; 3.21; 5.10; 20.4

¹⁹N mistiba kungsi bardadi aserka di ki kuartu limaria ku seduba diferenti di tudu utrus, mas meduñu, ku dintis di feru, ku si uñas di metal. I ta kebra-kebraba i nguli kil ki paña; kil ku sobra, i ta masalba ku pe. ²⁰Tambi N mistiba sibi di ki des cifri na si kabesa, ku di ki utru ku sai, ku pui ki utru tris kai si dianti, ku teneba ujus ku un boka ku ta papia palabra di orgulyu, ku parsiba mas forti di ki si kumpañeris. ²¹Oca ku N na jubi, ki cifri kumsa na geria kontra pobu di Deus, i ngaña elis, ²²tok kil ku sta sempri bibu bin ciga. Justisa fasidu na fabur di pobu di ki Deus ku sta riba di tudu; tempu ciga ku elis e bin tene renu.

²³Ki algin falan: “Kuartu limaria na sedu kuartu renu na mundu, ku na sedu diferenti di tudu utru renus. I na nguli tudu mundu, i na masa utrus ku pe, i na sapa-sapa elis. ²⁴Ki des cifri i des rei ku na lanta na ki mesmu renu. Dipus, utru rei na bin lanta, ku na sedu diferenti di ki purmerus; i na ngaña tris di ki reis. ²⁵I na papia palabra mau kontra Deus ku sta riba di tudu, i na kansa pobu di Deus, i na tenta muda lei ku tempus sagra-du. Pobu di Deus na ntregadu na si mon tris anu i meiu.

²⁶“Jinti di tribunal na sinta, e na tiral si puder, pa kaba ku el pa tudu sempri. ²⁷Renu ku puder ku

garandesa di tudu renu bas di seu na dadu pa pobu di ki Deus ku sta riba di tudu. Si renu na sedu renu ku ka ta kaba; tudu reis na adoral, e na obdisil.” ²⁸Asin ku ña vison kaba. Ami, Daniel, ña pensamentus pantandanba ciu, tok ña rostu muda, ma N guarda e kusas tudu dentru di ña korson.

Vison di karnel ku kabra

8 ¹Na terseru anu di renansa di Belsazar, ami, Daniel, N teneba vison, dipus di ki utru ku N teneba purmeru. ²Na tempu ku N teneba ki vison, N staba na prasa fortifika-du di Susan, na pruvinsia di Elan, ma na vison N oja kuma N staba lungu di riu Ulai. ³N yalsa uju, N oja un karnel macu ku firma lungu di riu, ku teneba dus cifri kumpridu. Kil ku kumsa kirsi na ultimu i bin sedu mas kumpridu di ki ki utru. ⁴N oja ki karnel manera ki na ataka ku cifris pa ladu di kaida di sol, pa norti i pa sul. Nin un limaria ka pudiba nguental, ku fadi pa libra di si puder. I ta fasiba konformi i misti; asin i ta mostra si garandesa.

⁵Oca ku N na jubiba, di repenti i sai un kabra macu na ladu di kaida di sol. I pasa kinti-kinti riba di tudu tera suma ki na bua, sin toka pe na con. Ki kabra macu teneba un cifri garandi na metadi di si uju. ⁶I bai pa ki karnel ku teneba dus cifri, ku N ojaba lungu di riu, i kuri kontra el ku tudu si forsa. ⁷N ojal i ciga pertu di karnel ku garandi raiba; i maja ki karnel, i kebral si dus cifri. Asin karnel ka tenba forsa pa difindi.

7.21: Kap 8.12,24; Apok 11.7; 13.7 7.23: Kap 2.40
7.24: Apok 17.12 7.25: Kap 11.36 7.25: Kap 12.7;
Apok 12.14; 13.5-6 7.27: Kap 2.44; Apok 22.5
7.28: Kap 10.8 7.28: Luk 2.19,51 8.1: Kap 7.1
8.2: Ne 1.1 8.4: Kap 5.19; 11.3

I botal na con, i masal ku pe; i ka tenba kin ku pudi libra ki karnel na si mon. ⁸Ki kabra macu mostra si garandesa, ma ocal na si forsa mas altu, si cifri garandi kebradu. I nasi na ki lugar kuartu cifri garandi; un bai pa norti, utru pa sul, utru pa les-ti, utru pa kaida di sol.

⁹Na un delis i sai un cifri pikininu dimas, ma i bin kirsi ciu pa ladu di sul, pa saida di sol, suma tamba pa terra bonitu di Judá. ¹⁰I torna forti tok i ataka tropas ku staba suma strelas di seu, i bati utru di ki tropas pa con, i masa elis. ¹¹I mistiba disafia sêf di tropas di seu, tok i kaba ku ki sakrifisiu ku ta fasidu pa el kada dia; kau sagrađu di sêf di tropas batidu na con. ¹²Pabia di pekadu, ki tropas ntregadu na si mon, ku sakrifisiu di kada dia. I toma bardadi, i botal na con. Tudu ki fasi i ta kurilba diritu.

¹³Dipus N obi un anju ku na papia. Utru anju ruspundi, i puntal: “Te kal tempu ku kusas de vison na kontinua? E pekadu ku ta dana, kantu tempu ki na kontinua toma lugar di sakrifisiu di kada dia? Kantu tempu ku tropas di seu ku kau sagrađu na masadu ku pe?”

¹⁴N obi rasposta ku fala: “Te 2.300 di tardi ku parmaña, ku sedu 1.150 dia. Dipus kau sagrađu na purifikadu.”

Splikason di vison

¹⁵Ami, Daniel, dipus ku N oja ki vison, N buska ntindil. Di repenti i bin ña danti un algin ku parsi ku omi. ¹⁶N obi vos di un omi lungu di riu Ulai ku na grita i fala: “Gabriel, splika e omi ki vison.”

¹⁷Oca ki ciga pertu di kau nunde ku N firmaba, N fika ku medu tok N mborka na con. I falan: “Fiju di omi, ntindi kuma e vison i sta ligadu ku tempu di kabantada.”

¹⁸Oca ki na papia ku mi, N kai na con, N dismaja. El i pegan, i firman-tan, ¹⁹i falan: “N na kontau ke ku na bin sedu na kabantada, na tempu di raiba di Deus, pabia e vison i sta ligadu ku tempu markadu di kabantada. ²⁰Ki karnel macu ku bu oja ku dus cifri i reis di Media ku Persia. ²¹Ki kabra macu ku manga di kabe-lu i rei di Gresia. Cifri garandi na metadi di si uju i si purmeru rei. ²²Ki kuartu cifri ku lanta na lugar di kil ku kebradu i kuartu renu ku na bin lanta na mesmu nason, ma e ka na ten forsa suma kil di purmeru.

²³“Na kabantada di se renansa, ora ku pekadu di jinti ciu dimas, un rei na bin lanta, ku rostu duru, ku sedu garandi nganadur. ²⁴I na bida kada bias mas forti, ma i ka na sedu pa si propi forsa. I na dana kau dimas; i na ten sorti, i na fasi ke ki misti. I na kaba ku omis di forsa, ku pobu di Deus tamba. ²⁵Ku si jiresa i na pui pa nganu vensi. Dipus i na sinti orgulyu na si korson. I na kaba ku manga di jinti sin avisu. I na lanta kontra Rei mas garandi di tudu, ma i na kebradu sin ajuda di mon di omi.

²⁶“Ki vison aserka di 2.300 di parmaña ku di tardi ku bu kontadu, i

8.9: Kap 7.8 8.11: Kap 11.31,36; Jos 5.14

8.12: Kap 11.31 8.12: Is 59.14 8.13: 1 Ped 1.10-12

8.16: Luk 1.19 8.18: Kap 10.9-10; Apok 1.17

8.19: Ab 2.3 8.22: Kap 11.4 8.23: Lei 28.50

8.25: Kap 2.34,45; Mis 4.6 8.26: Kap 10.14; 12.4,9;

Ez 12.27; Apok 10.4; 22.10

bardadi, ma bu na guarda ki vison na sigridu, pabia i na fala di dias ku lunju inda.”

²⁷Ami, Daniel, N pirdi forsa, N fika duenti pa puku dia. Dipus N lanta, N fasi tarbaju di rei. N fikaba ku spantu ku ki vison; i ka tenba algin ku na splikan el.

Orason di Daniel

9¹Dariu, fiju di Asueru, di nason di medus, i pudu suma rei riba di renu di Babilonia. ²Na purmeru anu di si renansa, ami Daniel, N lei Skrituras, N bin ntindi kuma SIÑOR falaba anunsiadur Jeremias kuma Jerusalem ten ku fika danadu pa setenta anu. ³N pui ña sintidu na SIÑOR Deus, N buskal na orason, ku rokus, ku junjun; N bisti saku, N sinta na sinsa. ⁴N papia ku SIÑOR ña Deus, N konfesa, N falal:

“O SIÑOR, Deus garandi, meduñu, bu ta guarda bu kontratu, bu mostra amor pa kilis ku amau, e obdisi bu mandamentus; ⁵no peka, no fasi mal; no ka pensa na bo, no seduba disobdienti, no vira kosta pa bu mandamentus ku leis. ⁶No nega obi bu servus, ki anunsiaduris ku ta papiaba na bu nomi ku no reis, no šefis, no papes, suma tambi ku tudu pobu di no tera.

⁷“O SIÑOR, abo i justu, ma anos no sta na borgoña aos, anos jinti di Judá, ku moraduris di Jerusalem, ku tudu Israel, kilis ku sta pertu ku kilis ku sta lunju, na tudu teras ku bu pajiga elis pabia di mal ke fasi kontra bo. ⁸O SIÑOR! Anos ku no reis, no šefis ku no papes, no sta na borgoña pabia no peka kontra bo. ⁹SIÑOR no Deus ta mostra miserikordia, i ta purda, mesmu ku no peka kontra el. ¹⁰No ka obdisi ordi di SIÑOR no Deus, nin no ka yanda na si leis ki danu na boka di si servus anunsiaduris. ¹¹Sin, tudu Israel kebra bu lei, e disvia, e nega obdisi bu ordi.

“Pabia di kila, maldison ku sta skritu ku juramentu na lei di Moisés, servu di Deus, i darmadu riba di nos, pabia no peka kontra bo. ¹²Bu kumpri bu palabra ku bu papia kontra nos, tambi kontra no juisis ku ta julganu, bu tisi garandi mal riba di nos. Nunka na kualker parti di mundu i ka kontisi suma ki kontisi na Jerusalem. ¹³Tudu ki mal bin riba di nos, suma ki sta skritu na lei di Moisés. Mesmu asin, no ka pidi fabur di SIÑOR no Deus; no ka konverti di no pekadus, nin no ka pui sintidu pa yanda na bu bardadi. ¹⁴SIÑOR, bu guarda tempu; dipus bu tisi e mal riba di nos, pabia abo, SIÑOR no Deus, bu sedu justu na tudu kusa ku bu fasi, ma no ka obdisi bu ordi.

¹⁵“O SIÑOR no Deus, ku tira bu pobu di tera di Ejitu ku mon forti, ku ngaña nomi ku bu tene te aos, na bardadi no peka, no fasi mal.

8.27: Kap 7.28 9.1: Kap 5.31; 6.28; 11.1 9.2: Jer 25.11
9.3: Ne 1.4; Jer 29.13 9.4: Sai 20.6; Ne 9.32
9.5: 1 Re 8.47-48; Ne 1.6-7; 9.33-34; Sal 106.6; Is 64.6-7;
Jer 14.7 9.6: 2 Kron 36.15-16 9.7: Esd 9.15; Ne 9.33
9.9: Ne 9.17 9.11: Is 1.4-6; Jer 8.5-10 9.11: Lei 28.15-48;
29.20; 30.17-18; 31.17-18 9.12: Mis 2.17; Zak 1.6
9.12: Mis 1.12; 2.13; Ez 5.9 9.13: Is 9.13; Jer 2.30; 5.3
9.15: Sai 12.41-42; Sir 22.33; Ne 1.10; 9.10; Jer 32.20-21

¹⁶O SIÑOR, konformi tudu bon kusas ku bu fasi, tira bu raiba na prasa di Jerusalen, na bu monti sagradu. Tudu jinti ku sta na roda di nos e ta fasi trosa di Jerusalen ku di bu pobu, pabia di no pekadu ku mal ku no papes fasi.

¹⁷“O SIÑOR no Deus, obi orason ku pididu di bu servu, pa amor di bu nomi. Jubi ku fabur pa bu kau sagradu ku danadu. ¹⁸O Deus! Mpi-na bu oreja, bu obi; yabri bu uju, bu jubi prasa ku ta comadu pa bu nomi, manera ki danadu. No ka na pui no pididus dianti di bo ku fian-sa kuma anos i justu, ma no fian-sa na bu garandi miserikordia. ¹⁹O SIÑOR, obinu! O SIÑOR, purdanu! O SIÑOR, obinu, bu fasi kualker kusa. O ña Deus, ka bu tarda, pa amor di bu nomi, pabia bu prasa ku bu pobu e ta comadu pa bu nomi.”

Gabriel splika anunsiu

²⁰Oca ku N na papiaba inda, N na ora, N na konfesa ña pekadu ku pekadu di ña pobu Israel, N na pui ña pididu dianti di SIÑOR ña Deus aserka di si monti sagradu, ²¹oca ku N na ora inda, ki omi Gabriel ku N ojaba ja na utru vison, i na buaba kinti-kinti pa bin, i tokan na ora di sakrifisiu di di tardi. ²²El i splikan, i falan: “Daniel, N bin pa splikau sintidu. ²³Oca ku bu kumsa bu pididus, rasposta i dadu. N bin pa kontau el, pabia Deus amau ciu. Asin, pui sintidu na palabra, pa bu pudi ntindi ki vison.

²⁴“Kuatrusentus i noventa anu markadu pa bu pobu ku bu prasa

sagradu, pa kaba ku kebra lei, pa para pekadus, pa ranja purdon di mal, pa yentranda justisa ku ka na kaba, pa kumpri vison ku anunsius, tambí pa torna dedika kau mas sagradu.

²⁵“Obi, bu ntindi. Disna ku ordi sai pa torna kumpu Jerusalen te na tempu ku ki algin ciga ku Deus kuji pa i sedu rei, i na ten korenta i novi anu. Prasa na kumpudu ku stradas ku baletas; i na tarda pa kuatrusentus i trinta i kuatru anu, ma na un tempu di kansera. ²⁶Ora ku ki kuatrusentus i trinta i kuatru anu kaba, kil ku Deus kuji na matadu; i ka na tene nada. Pobu di un sêf ku na bin e na kaba ku prasa ku kau sagradu. Si kabantada na sedu suma yagu di diluviu. Gera na ten te na fin. Garandi danu markadu. ²⁷Ki sêf na fasi kontratu firmi ku manga di jinti pa seti anu. Na metadi di ki anus i na kaba ku sakrifisius ku ofertas di kumida. Ki sêf danadur na pui un kusa nujenti i meduñu na kau sagradu; ki kusa nujenti na fika la te fin markadu pa ki algin ku pul la bin ciga pa el.”

Vison di Daniel lungu di riu Tigri

10¹Na terseru anu ku Siru seduba rei di Persia, Daniel, ku teneba nomi di Beltesazar, i mostradu un palabra. Ki palabra i bardadi; i trata di un gera

9.18: Is 37.17 **9.20:** Is 65.24 **9.21:** Kap 8.16

9.23: Kap 10.11-12,19 **9.24:** Is 53.10-11

9.24: Jer 23.5-6 **9.25:** Esd 1.3 **9.25:** Is 55.4

9.26: Is 53.8 **9.26:** Luk 19.44 **9.26:** Mat 24.6

9.27: Kap 11.31; 12.11; Mat 24.15 **10.1:** Kap 1.7,17

kumpridu. Ntindimentu de palabra i bin pa el na un vison.

²Na ki tempu ami, Daniel, N fika tristi pa tris semana kompletu. ³N ka kume kumida sabi, nin karni nin biñu ka yentra na ña boka. N ka unta purfumu tok tris semana pasa.

⁴Na dia 24 di purmeru mis, N firma lungu di garandi riu Tigri. ⁵N yalsa uju, N oja un omi ku bisti ropa di liñu, maradu ku sintu di uru finu di Ufaz. ⁶Si kurpu na lampraba suma ki pedra di balur ku comadu turkesa, si rostu i suma relampagu, si ujus i suma toša di fugu, si brasus ku si pes i suma kor di kobri pulidu, si fála i suma baruju di manga di jinti ku na papia.

⁷Son ami, Daniel, ku oja ki vison. Omis ku staba ku mi, nada e ka oja, ma e sinti garandi medu, e kuri e bai sukundi. ⁸Asin N fika ami son, N jubi ki garandi vison. Forsa ka sobra na mi. Ña rostu pirdi kor suma algin ku na muri; N ka pudiba fasi nada. ⁹Dipus, N obi i na papia; oca ku N na sukutal, N kai ku rostu na con, N pasa ku sonu.

¹⁰Un mon toka na mi, i lantandan tok N staba ku juju ku mon na con; N na tirmi. ¹¹I falan: “Daniel, omi ku Deus ama ciu, para sintidu na palabra ku N na kontau. Lanta, bu firma, pabia ami N mandadu pa bo.” Oca ki falan ki palabra, N lanta

N firma, ma N na tirmi.

¹²Dipus i falan: “Daniel, ka bu medi, pabia disna di purmeru dia ku bu pui sintidu pa ntindi, tamba pa bu baša dianti di bu Deus, bu palabras obidu. N bin suma rasposta di bu orason, ¹³ma šef di renu di Persia tajan kamiñu pa vinti i un dia. Suma ku N staba la ku rei di Persia, ami son, Migel, un di šefis di anjus, i bin judan. ¹⁴Gosi ja N bin pa fasiu ntindi ke ku na bin sedu ku bu pobu na dias di kabantada, pabia e vison i pa tempu lunju inda.”

¹⁵Oca ki na falan e palabra, N mpina ña rostu, N fika suma mudu. ¹⁶Ki anju, ku parsi ku omi, i tokan na boka. Ña boka yabri, N kumsa na papia, N fala ki algin ku staba ña dianti: “Siñor, ki vison ku N oja i fasin dur; N ka ten nin forsa. ¹⁷Siñor, ami bu servu, kuma ku N pudi papia ku bo? Pabia forsa ka sobra na mi, nin N ka pudi da folgu.”

¹⁸Asin, kil ku parsi ku omi i torna tokan, i dan forsa. ¹⁹I falan: “Omi ku Deus ama ciu, ka bu medi. Pas na sta ku bo. Koražen! Koražen!” Dipus ki papia ku mi, N sinti forsa, N falal: “Papia, Siñor, pabia bu dan forsa.”

²⁰⁻²¹I puntan: “Bu sibi ke ku manda N bin pa bo? I pa kontau ke ku sta skritu na libru di bardadi. N na riba pa geria kontra šef di Persia. Ora ku N bai, šef di Gresia na bin. I ka ten ningin ku ta apoian kontra elis si i ka sedu Migel, bo anju.

11 ¹Na purmeru anu di renansa di Dariu di Media, ami N lanta pa dal koražen pa apoial.

10.4: Kum 2.14 **10.5:** Kap 12.6-7 **10.6:** Ez 1.7; Apok 1.13-15; 15.6; 19.12 **10.7:** At 9.7 **10.8:** Kap 7.28; 8.27 **10.10:** Kap 9.21; Apok 1.17 **10.11:** Kap 9.23 **10.12:** Kap 9.3,22-23; At 10.4 **10.13:** Kap 12.1; Jud 9; Apok 12.7 **10.14:** Kap 2.28; 8.26; 12.4; Ab 2.3 **10.16:** Is 6.7; Jer 1.9; Ez 33.22 **10.19:** Šef 6.23; Is 41.10 **11.1:** Kap 6.1; 9.1

Rei di norti, ku sedu Siria, ku rei di sul, ku sedu Ejitu

²“Gosi N na kontau bardadi. I na bin lanta mas tris rei na Persia; kil di kuartru na tene manga di rikesa, mas di ki tudu. Ora ki ngaña puder pabia di si rikesa, i na cuci jinti pa e lanta kontra renu di Gresia. ³Dipus un rei di gera na lanta, i na rena ku garandi puder, i na fasi kil ki misti. ⁴Ora ki sta ben firmi, si renu na kebradu, i na rapatidu na kuartru parti, na norti, sul, lesti ku kaida di sol. Reis ku ka sai na si jorson na toma si lugar, ma e ka na ten ki puder ku el i tenba, pabia si renu na rinkadu, i na pasa pa utrus.

⁵“Rei di sul na torna mas forti, ma un di si sêfis na torna mas forti di ki el, i na manda ku puder riba di un renu mas garandi. ⁶Dipus ku anus pasa, ki dus rei na fasi kontratu. Fiju femia di rei di sul na bai kasa ku rei di norti, ma i ka na guarda si forsa. Nin rei nin si jorson ka na kontinua. Minjer na ntregadu, ku kilis ku bin ku el, ku si pape, ku kil ku tomal.

⁷“Un di familia di ki minjer na lanta na lugar di se pape, i na bai ku tropas, i na yentra na kuartelis di rei di norti, i na geria kontra elis, i na ngaña. ⁸Tambi i na toma se deusis ku manga di se imažens, ku utru kusas di balur di prata ku uru, i na leba elis pa Ejitu. Dipus di puku anus di pas, ⁹rei di norti na yentra na tera di rei di sul, ma i na rakua pa si tera. ¹⁰Si fijus na purpara gera, e na junta manga di tropa. Un di ki fijus na bai kinti-kinti, suma

korenti di yagu, i na pasa dianti, i leba gera te na kuartel di rei di sul.

¹¹“Asin, rei di sul na paña raiba, i sai pa geria kontra rei di norti. Kila i na mobilisa manga di tropa, ma ki multidon tudu na ntregadu na mon di rei di sul. ¹²Dipus ki leba ki multidon prezu, korson di rei di sul na inci orgulyu. I na mata manga di milyaris, ma si vitoria ka na tarda, ¹³pabia rei di norti na riba, i na mobilisa manga di tropa, mas ciu di ki purmeru. Anus mas tardi i na bin kinti-kinti ku manga di tropa, ku tudu se material di gera.

¹⁴“Na ki tempu manga di jinti na lanta kontra rei di sul. Utru omis brabu, di bu propi pobu, Daniel, e na lanta pa tenta kumpri kualker vison, ma e na kai. ¹⁵Rei di norti na bai, i na lantanda rampas di kamba, i toma prasa fortifikadu. Tropas di sul ka na pudi nguenta; te ki mas minjoris ka na ten forsa pa firma kontra inimigu. ¹⁶Ki rei di norti ku bin kontra el na fasi konformi i misti; ningin ka na pudi firma kontra el. I na firmanta si puder na tera bonitu di Judá, i na tenel tudu na si mon. ¹⁷I na disidi bai ku tudu forsa di si renu, i na fasi akordu ku rei di sul, i na dal un bajuda pa kasamenti, ku na sedu manera di kaba ku renu di sul, ma ki planu ka na bin judal. ¹⁸Dipus rei di norti na vira si rostu pa teras lungu di Mar Mediteraneu, i na toma manga delis, ma un sêf di tropas stranjeru na kaba ku si orgulyu, tok i pui ki orgulyu pa i kai riba di si propi kabesa.

¹⁹Dipus i na riba pa kuartel di si propi tera, ma i na da tapada, i na kai; i ka na bin ojadu mas.

²⁰“I na bin lanta utru na si lugar ku na manda algin pa i kobra mpustu pa buri rikesa di si renu. Kila tamba ka na tarda, i na muri, ma i ka ku raiba nin na gera.

²¹“Kil ku na toma si lugar i na sedu omi ku ka bali, ku ka ten diritu di sedu rei. I na bin ketu na tempu ku jinti ka spera, i na toma renu ku nganu. ²²Tropas ku na bin kontra el suma korenti e na pincadu, e na kabadu ku el, suma tamba šef di kontratu. ^a ²³I na fasi kontratu ma i na ngana jinti. I na torna forti, mesmu ku si judaduris sedu puku. ²⁴I na bai ketu pa lugaris mas riku di pruvinsia na tempu ke ka na spera. I na fasi kil ku si pape ka fasi, nin pape di si pape. I na rapati kusas ki toma na gera pa si jinti. I na fasi planus kontra kuartelis, ma si tempu kurtu ja.

²⁵“I na mara koražen pa bai kontra rei di sul ku manga di tropa. Rei di sul tamba na yentra na gera ku garandi numeru di tropas forti, ma i ka na pudi nguenta pabia di nganu ke fasi kontra el. ²⁶Kilis ku ta kume si kumida e na tenta kaba ku el. Si tropas na pincadu; manga del na matadu. ²⁷Ki dus rei na pui sintidu pa fasi mal. E na sinta na un mesa ma e na konta njutru mintida. E ka na purbita nada, pabia kabantada

na ciga na tempu markadu. ²⁸Rei di norti na riba pa si tera ku garandi rikesa, ma na si korson i na sta kontra kontratu sagradu, ku sedu lei di Moisés. I na fasi ke ki misti; dipus i na riba pa si tera.

²⁹“Na tempu markadu i na torna bai kontra sul, ma kusas ka na kuri suma purmeru. ³⁰Barkus di Kitin na bin kontra el; i na bin pirdi koražen. I na riba ku raiba, i gasta ki raiba na riližion di judeus; i na fasi ke ki misti. I na mostra si fabur pa kilis ku disvia di lei di Moisés.

³¹“Si tropas na sai pa manca kau sagradu ku kuartel, e na kaba ku sakrifisiu di kada dia; e na firman-ta ki kusa nujenti i meduñu. ³²Ku palabra sabi i na ngaña kilis ku bandona kontratu, ku sedu lei di Moisés, ma kilis ku kungsi se Deus e na fika firmi, e na geria. ³³Jirus na metadi di pobu e na nsina manga di jinti, ma pa un sertu tempu e na matadu ku spada o ku fugu, e na tomadu prezu o se kusas na furtadu. ³⁴Ora ke kai, e na risibi un bokadiñu di ajuda, ma manga di jinti na junta ku elis ku palabras falsu. ³⁵Utru di ki jirus na kai pa e probadu, e purifikadu, pa e bida sin manca, te na kabantada di tempu, pabia i na bin sedu na tempu markadu.

³⁶“Ki rei di norti na fasi ke ki misti. I na lanta, i na yalsa si kabesa riba di tudu deusis, i na papia kusas fiu kontra ki Deus ku sta riba di deusis. Kusas na kuril diritu, tok tempu di raiba di Deus bin kompleta, pabia kil ku markadu ja i ten ku sedu. ³⁷I

^a **11.22** šef di kontratu ku sedu saserdoti di Deus.

11.26: Mik 7.5 **11.27:** Kap 8.19 **11.30:** Num 24.24

11.31: Kap 8.11; 12.11 **11.31:** Kap 9.27

11.36: Kap 7.8,25; 2 Tes 2.4; Apok 13.5-6

ka na ten rispitu pa deusis di si papes, nin pa ki deus ku minjeris ten amor pa el, nin pa kualker deus, pabia i na yalsa si kabesa riba delis tudu. ³⁸Na lugar di ki deusis i na rispita deus di kuartel, ku si papes ka kunsiba. I na mostra rispitu pa ki deus, tambi pa uru, prata, pedras di balur ku utru kusas bonitu. ³⁹I na difindi si kuartelis forti ku ajuda di un deus stranjeru. Kilis ku rikuñisil, i na da elis rispitu, i na pui elis pa e manda riba di manga di jinti, i na rapati elis tera suma premiu.

⁴⁰“Na tempu di kabantada, rei di sul na geria kontra el. Rei di norti na bai kontra el suma turbada, ku karus, kabalus ku manga di barku. I na yentra na manga di tera, i pasa suma korenti di yagu. ⁴¹I na yentra tambi na tera bonitu di Judá; manga di tera na kai, ma Edon, Moab ku sêfis di fijus di Amon e na kapli di si mon. ⁴²Ora ki distindi si mon na manga di tera, Ejitu ka na kapli. ⁴³I na toma kusas bonitu di uru ku prata ku tudu rikesas di Ejitu. I na ngaña riba di jinti di Libia ku Etio pia, ⁴⁴ma nobas ki na obi di saida di sol ku di norti na pantandal. I na sai ku garandi raiba pa dana, pa kaba ku manga di jinti. ⁴⁵I na pui si tendas garandi suma palasiu na metadi di Mar Mediteraneu ku monti sagradu i gloriosu, ma si kabantada na ciga; i ka na ten kin ku na judal.

Tempu di kabantada

12 ¹“Na ki tempu Migel, ki sêf di anjus ku ta guarda bu

pobu, i na lanta. I na ten un tempu di garandi sufrimentu, ku nunca ka tenba disna ku nasons ten te na ki dias. Na ki tempu bu pobu na libradu, kada un ku si nomi ojadu skritu na libru di Deus. ²Manga del ku nteradu na con e na lanta, utrus pa vida ku ka ta kaba, utrus pa borgoña ku dispresu ku ka ta kaba. ³Jirus na lampra suma lus di seu; kilis ku ta gia manga di jinti pa e yanda diritu e na lampra suma strelas pa tudu sempri. ⁴Abo, Daniel, guarda e palabras suma sigridu, bu fica libru bu selal te na kabantada di tempu. Manga di jinti na kuri di un ladu pa utru pa buska buri ntindimentu.”

⁵Ami, Daniel, N jubi, N oja mas dus jinti lungu di riu, un ne banda, utru na ki utru banda. ⁶Un delis punta ki omi ku bisti ropa di liñu ku staba riba di yagu di riu: “Kantu tempu ki na leba pa e kusas di dimirason kaba?”

⁷Ki omi ku bisti ropa diliñu, ku staba riba di yagu di riu, i yalsa mon direita ku skerda pa seu. N obi i jurmenta na nomi di kil ku bibu pa sempri, i fala: “I na sedu tris anu i meiu. Ora ke kaba dana puder di pobu di Deus, tudu e kusas na sta kompletu.”

⁸N obi ke ki fala, ma N ka ntindi. Asin N puntal: “Siñor, kuma ku e kusas na bin sedu na kabantada?”

⁹I ruspundi i falan: “Daniel, bai, pabia e palabras sta ficadu, e

12.1: Kap 10.13,21 **12.1:** Mat 24.21; Apok 16.18

12.1: Rom 11.26 **12.1:** Sai 32.32 **12.2:** Mat 25.46;

At 24.15 **12.3:** Mat 13.43 **12.4:** Kap 8.26; Apok 10.4

12.5: Kap 10.4 **12.6:** Kap 10.5-6 **12.7:** Lei 32.40

12.7: Kap 7.25 **12.7:** Kap 8.24; Luk 21.24

seladu te na tempu di kabantada.
¹⁰Manga di jinti na purifikadu, e na bida sin manca, e na probadu, ma disobdientis na kontinua sedu disobdienti; nin un delis ka na ntindi, ma jirus na ntindi.

¹¹“Disna di tempu ku sakrifisiu di kada dia tiradu, ki kusa

nujenti i meduñu pudu, i na ten 1.290 dia. ¹²Sortiadu i kil ku ten speransa, i bibu inda tok i kompleta 1.335 dia.

¹³“Abo, kontinua na bu kamiñu te na mortu. Bu na muri ma, na kabantada di tempu, bu na lanta pa toma bu yardansa.”